

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА

МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА «ІННОВАТИКА В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ»

Тематична номінація 7

«Бібліотека XXI століття: нові виклики та інноваційні рішення»

на тему:

**Науково-технічна бібліотека ВНТУ: цифрова
екосистема підтримки освіти, науки та інновацій**
(Авторська модель науково-технічної бібліотеки ВНТУ)

Вінниця
2026

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	2
ВСТУП.....	2
1 ВІД ТРАДИЦІЙНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОСИСТЕМИ УНІВЕРСИТЕТУ.....	3
1.1 Від сукупності послуг – до екосистеми.....	3
2 ПІДТРИМКА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: БІБЛІОТЕКА В НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	5
2.1 Електронне середовище як основа безперервного навчання.....	5
2.2 Університетська бібліотека як простір формування інформаційної грамотності.....	7
3 БІБЛІОТЕКА В ДОСЛІДНИЦЬКІЙ ІНФРАСТРУКТУРІ УНІВЕРСИТЕТУ.....	8
3.1 Бібліотека як партнер дослідника.....	8
3.2 Наукометрія та бібліометричний супровід.....	9
3.3 Відкрита наука та міжнародне партнерство.....	9
3.4 IR VNTU як інфраструктура відкритої наукової комунікації.....	11
3.5 Академічна доброчесність як складова інформаційної культури.....	11
4 СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНТУР: БІБЛІОТЕКА ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ПАМ'ЯТІ, КУЛЬТУРИ ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	12
4.1 Національні традиції та історична пам'ять: від символів до спільної дії.....	12
4.2 Інформаційна стійкість: «Бібліотека і війна: тримаємо стрій».....	13
4.3 Від пам'яті Університету – до пам'яті поколінь.....	14
4.4 Соціокультурна діяльність як цифрова комунікація та простір залучення молоді.....	14
5 ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	15
5.1 «Науку творять обрані»: Бібліотека як літопис наукової школи Університету.....	15
5.2 «Вінниччина: історія, сьогодення, майбутнє»: Бібліотека як простір збереження культурної пам'яті.....	16
5.3 «Бібліотечний простір: досвід, постаті, розвиток»: Бібліотека як середовище професійного розвитку.....	16
6 ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	17
СПОСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	18
ДОДАТОК. ФОТОМАТЕРІАЛИ ДО КОНКУРСНОЇ РОБОТИ.....	19

АНОТАЦІЯ

У роботі представлено досвід інноваційної трансформації науково-технічної бібліотеки Вінницького національного технічного університету (Бібліотека, НТБ ВНТУ) як інформаційно-сервісного та комунікаційного центру університету. Розкрито напрями розвитку Бібліотеки, проаналізовано практичні рішення у сфері цифровізації бібліотечних послуг, інформаційного забезпечення освітнього процесу, наукових досліджень, розвитку відкритої науки, академічної доброчесності тощо.

Особливу увагу приділено адаптації бібліотечної діяльності до умов повномасштабної війни та вимушеної зміни локації, що актуалізувало розвиток дистанційних сервісів. Продемонстровано [результативність цифрових рішень](#). Запропоновано авторське узагальнення досвіду НТБ ВНТУ у вигляді моделі «цифрової екосистеми бібліотеки».

Ключові слова: університетська бібліотека, цифрова трансформація, цифрові сервіси, відкрита наука, інституційний репозитарій, академічна доброчесність, інноваційна модель, соціокультурна діяльність, проектна діяльність.

ВСТУП

Сьогодні сучасна університетська бібліотека – частина інформаційної, освітньої, наукової та культурної інфраструктури університету. Зміна ролі Бібліотеки зумовлена новими потребами університетського середовища. Цифрові технології, дистанційні форми навчання, відкритий доступ до наукової інформації, розвиток міжнародної комунікації, використання штучного інтелекту змінюють способи пошуку, створення, використання й поширення знань. Водночас зростають вимоги до інформаційної та цифрової компетентності, академічної доброчесності та якості наукової комунікації.

В умовах нестабільної ситуації, спричиненої повномасштабною російсько-українською війною та підвищеного навантаження на персонал, Бібліотека забезпечила безперервність інформаційного супроводу освітнього та наукового процесів. Водночас Бібліотека трансформується у **модель клієнтоорієнтованої інформаційно-сервісної системи**, у якій визначальними є не лише доступ до інформаційних ресурсів, а й якість та доступність послуг, персоналізована підтримка користувачів, розвиток цифрових компетентностей бібліотекарів і здатність швидко реагувати на змінювані освітні та наукові потреби університетської спільноти.

Саме такий напрям трансформації визначено у [Стратегії розвитку науково-технічної бібліотеки ВНТУ на 2024–2028 роки](#), яка орієнтує Бібліотеку на випереджувальний розвиток з урахуванням сучасних тенденцій освіти й науки. Це дозволяє розглядати досвід НТБ ВНТУ як практику системної трансформації в умовах нестабільності та зміни освітнього й інформаційного середовища.

Мета роботи – представити досвід створення інноваційної моделі НТБ ВНТУ як цілісну систему інноваційних рішень і практик, що забезпечує підтримку освіти, наукових досліджень, відкритої науки, культурного розвитку та стійкості університетської спільноти.

Практична цінність роботи полягає в систематизації досвіду НТБ ВНТУ та можливості його використання іншими бібліотеками закладів вищої освіти.

1 ВІД ТРАДИЦІЙНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОСИСТЕМИ УНІВЕРСИТЕТУ

НТБ ВНТУ як бібліотека XXI століття функціонує в цифровому інформаційному середовищі, де користувачеві потрібен швидкий, зручний і надійний доступ до інформації незалежно від місця перебування.

Стратегія Бібліотеки передбачає розвиток вебресурсів за напрямками досліджень і спеціальностей, співпрацю з українськими та світовими бібліотеками, підтримку відкритої науки та розвиток ресурсної бази.

Цифровий розвиток не означає відмову від фізичного простору. Бібліотека поєднує фізичне, цифрове, інформаційне та комунікаційне середовища, забезпечуючи умови для навчання, досліджень, співпраці, творчості та комунікації. Віртуальне представництво при цьому є єдиною точкою доступу до ресурсів, сервісів і послуг.

Отже, інновації НТБ ВНТУ – це не окремі технології, а зміна організації бібліотечної роботи відповідно до потреб Університету за взаємопов'язаною моделлю: **ресурси → доступ → сервіси → навчання користувача → підтримка досліджень → відкритість → комунікація.**

1.1 Від сукупності послуг – до екосистеми

Важливим результатом розвитку цифрових сервісів НТБ ВНТУ стало зменшення залежності користувача від місця перебування. Фізичне відвідування Бібліотеки доповнене широким спектром [дистанційних послуг](#).

Користувачі після реєстрації мають доступ до повнотекстових електронних ресурсів і в університетській мережі, і віддалено. [Віддалена реєстрація](#) на сайті усуває необхідність фізичної присутності для доступу до цифрових ресурсів.

Дистанційний сервіс Бібліотеки об'єднує [віртуальну довідкову службу](#), [електронний формуляр](#), [замовлення документів](#), [електронну доставку](#), [визначення індексів УДК](#), [системи ВРІ та ДОК](#), [послуги з комплектування ресурсами](#), [інформаційне забезпечення навчальних дисциплін і тематичний пошук інформації](#).

Показовими є статистичні результати роботи Бібліотеки, зокрема у 2025 р. майже 60% виконаних довідок було опрацьовано в автоматизованому режимі, в т.ч. понад 3 тис. відповідей надано в межах сервісу [«Запитай бібліотекаря»](#). Крім того, фахівці Бібліотеки надали 158 консультацій для дослідників та виконали 273 запити з визначення індексів УДК. Завдяки використанню цього комплексу сервісів користувачі мають можливість також одержувати електронні копії документів. Такий формат обслуговування забезпечує безперервність інформаційної підтримки та сприяє ефективній організації освітнього й наукового процесів.

Така зміна логіки бібліотечного обслуговування означає перехід від просторово прив'язаного обслуговування до моделі, у якій цифрове середовище стає повноцінним каналом взаємодії з Бібліотекою.

Ключовою ланкою такого цифрового середовища є **інтернет-представництво** Бібліотеки з урахуванням інноваційних трендів – власний [вебсайт](#) як єдина точка доступу до ресурсів, сервісів і послуг. Спеціальний банер [«НТБ ВНТУ в режимі 24/7»](#) забезпечує користувачам зручний віддалений доступ до інформації.

За останній період спостерігається позитивна динаміка звернень до вебсайту Бібліотеки (табл. 1).

Таблиця 1 – Вебсайт НТБ ВНТУ

Показник	2023	2024	2025	Динаміка
Користувачі вебсайту	13 995	13 491	31 259	+ 123,4 %
Сеанси-відвід. вебсайту	20 868	22 587	44 075	+ 111,2 %
Перегляд стор. вебсайту	52 952	53 964	87 860	+ 66,0 %

Особливого значення така модель набула в умовах кризового періоду (ковід, війна) та зміни локації Бібліотеки. Це дозволяє зробити важливий висновок: сайт НТБ ВНТУ фактично перетворюється з інформаційної візитівки Бібліотеки на повноцінну точку входу до її цифрової екосистеми.

Затребуваність цифрового середовища підтверджується статистикою: відбулося збільшення кількості віртуальних користувачів Бібліотеки, відвідувань та книговидачі. Показовим є збільшення кількості документів, завантажених з [електронної бібліотеки](#). Це засвідчує, що електронний ресурс уже не є лише «додатком» до традиційної книги, а стає одним із основних каналів забезпечення освітнього процесу (табл. 2).

Таблиця 2 – Використання цифрових ресурсів НТБ ВНТУ

Показник	2023	2024	2025	Динаміка
Користувачі віртуальні	53 593	61 421	83 898	+ 56,5%
Книговидача загальна	649 211	692 090	757 928	+ 16,7%
в т.ч. завантажено з е-бібліотеки	172 980	236 595	331 137	+ 91,4%
Звернення до е-ресурсів	78 111	91 633	136 382	+ 74,6%

Зростання віртуальної аудиторії відбувається паралельно зі збереженням загальних показників користування Бібліотекою. Отже, цифрові сервіси не витіснили традиційне бібліотечне обслуговування, а розширили канали взаємодії Бібліотеки з університетською спільнотою.

Такий розвиток відповідає стратегічному баченню НТБ ВНТУ, визначеному у стратегії розвитку Бібліотеки за напрямом «Розбудова клієнтоорієнтованої сервісної моделі, вдосконалення цифрового контенту та послуг».

Важливим складником цієї стратегії є орієнтація не лише на технології, а й на потреби конкретного користувача. Вивчення інформаційних потреб студентів, науково-педагогічних працівників і науковців, диференційована комунікація з різними аудиторіями, поширення інформації про ресурси й послуги через цифрові канали, розвиток відеоконтенту та сучасних форматів взаємодії дають змогу Бібліотеці бути присутньою там, де перебуває її користувач.

Цифрова комунікація НТБ ВНТУ виходить за межі власного вебсайту. Бібліотека присутня в [соціальних мережах](#), використовуючи їх не лише як інформаційні майданчики, а як інструменти постійної взаємодії з різними групами користувачів. Про зацікавленість такими каналами комунікації свідчить постійне збільшення їх користувачів та переглядів контенту.

Окремим напрямом розвитку цифрової комунікації є [відеоконтент](#). Бібліотека збільшує використання коротких відеоформатів та Live-ефірів для представлення своїх ресурсів, послуг, можливостей і подій. Такий формат відповідає сучасним моделям споживання інформації.

Отже, цифрове середовище НТБ ВНТУ – це цілісна система доступу, сервісів і комунікації, що доповнює фізичний простір Бібліотеки та забезпечує гнучку й стійку інформаційну підтримку навчання і науки. Цифровий розвиток змінює не лише формат ресурсів, а й саму **модель бібліотечного сервісу: від надання послуг – до створення освітнього та наукового середовища для розвитку університетської спільноти.**

2 ПІДТРИМКА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: БІБЛІОТЕКА В НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Підтримка освітньої діяльності залишається базовою функцією НТБ ВНТУ, зміст якої адаптується до сучасних потреб Університету. Її реалізація охоплює електронний каталог і електронну бібліотеку, вебресурси, доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, комунікацію з факультетами через систему JetIQ, інформаційно-освітні заходи тощо.

Важливим напрямом є [аналіз інформаційного забезпечення освітніх програм](#) у співпраці з їх гарантами: виявлення потреб, оновлення навчальної літератури та забезпечення доступу до актуальних електронних ресурсів. Особлива увага приділяється відповідності інформаційного супроводу критеріям НАЗЯВО, що сприяє якості освітнього процесу та підготовці до акредитації.

Сучасна університетська бібліотека створює комплексне інформаційне середовище для навчання: **безперервність освітнього процесу → доступність інформації → розвиток інформаційних компетентностей здобувачів освіти → можливість працювати з ресурсами віддалено.**

2.1 Електронне середовище як основа безперервного навчання

Важливою складовою освітньої інфраструктури НТБ ВНТУ є система електронних ресурсів. Її основу становлять електронний каталог та електронна бібліотека, які забезпечують пошук, доступ і використання навчальних та наукових матеріалів у зручному для сучасного користувача форматі.

Базовим елементом цифрового середовища Бібліотеки є [електронний каталог](#), який функціонує у цілодобовому онлайн-режимі та містить інформацію про бібліотечний фонд.

На сьогодні **електронний каталог** нараховує майже 224 тис. записів (табл. 3). Зменшення загальної кількості записів пов'язане з процесом актуалізації бібліотечного фонду – списанням застарілої та фізично зношеної літератури, а також вилученням видань відповідно до рекомендацій Міністерства культури та інформаційної політики України щодо оновлення бібліотечних фондів в умовах російської збройної агресії. Така динаміка є результатом системної роботи з упорядкування та оновлення фонду і водночас свідчить про актуальність та достовірність даних електронного каталогу.

Електронний каталог демонструє стійке зростання активності користувачів – збільшується кількість користувачів і сеансів відвідування. Водночас Бібліотека системно розвиває його інформаційне наповнення: щороку зростає кількість введених бібліографічних записів (табл. 3).

Таблиця 3 – Електронний каталог

Показник	2023	2024	2025	Динаміка
Кількість записів загальна	240 690	225 049	219 633	– 8,7%
Кількість записів введено	3 469	4 397	4 717	+ 36,0%
Кількість користувачів	7 974	8 681	9 902	+ 24,2%
Сеанси-відвідування	11 054	14 051	15 442	+ 39,7%
Перегляд сторінок	212 013	316 747	351 611	+ 65,8%

Ці показники електронного каталогу демонструють зростання його затребуваності та ефективності як цифрового сервісу Бібліотеки.

Паралельно бібліотечні фахівці працюють над удосконаленням пошукових можливостей каталогу. Адже його цінність визначається також повнотою відображення фонду, актуальністю описів, розвитком словника ключових слів та зручністю пошуку.

Знаковим етапом розвитку цифрової інфраструктури є інтеграція електронного каталогу з університетським [цифровим середовищем JetIQ](#).

Таким чином, розвиток електронного каталогу НТБ ВНТУ відбувається у двох взаємопов'язаних напрямках: підвищення якості та зручності пошуку бібліографічної інформації і поглиблення інтеграції бібліотечних ресурсів в університетське цифрове середовище.

Паралельно формується [електронна бібліотека](#), що забезпечує доступ до повнотекстових документів – підручників, навчальних посібників, методичних матеріалів та інших видань. Розвиток електронної бібліотеки забезпечується, насамперед, шляхом наповнення її виданнями науковців Університету та сучасними виданнями з ліцензіями відкритого доступу (на кшталт ліцензій Creative Commons). Фонд електронної бібліотеки на сьогодні налічує майже 8,5 тис. документів. Це свідчить про те, що цифровий контент Бібліотеки формується не як статичний масив, а постійно розвивається відповідно до освітніх та інформаційних потреб Університету (табл. 4).

Таблиця 4 – Електронна бібліотека

Показник	2023	2024	2025	Динаміка
Загальна кількість документів в ЕБ	4 921	6 609	7 848	+ 59,5%
Завантаження повних текстів ЕБ	177 403	236 973	331 137	+ 86,7%

Окремим напрямом є **адресна інформаційна підтримка навчального процесу**. Зокрема, для студентів першого курсу Бібліотека готує [електронні комплекти рекомендованої літератури](#) відповідно до навчальних дисциплін. Такий формат дає змогу першокурсникові швидко зорієнтуватися в інформаційних ресурсах, необхідних для навчання, та отримати швидкий доступ до рекомендованих видань.

Фактично Бібліотека створює для студентів готовий інформаційний маршрут входження в освітнє середовище Університету: ознайомлення з рекомендованою літературою → самостійний пошук → використання електронних ресурсів.

Масштаб використання повнотекстового електронного контенту підтверджує його значення як одного з основних каналів забезпечення навчальної роботи. Простежується динаміка переходу користувачів до цифрових форматів роботи з інформацією (табл. 4). Зокрема, у 2025 р. з електронної бібліотеки було завантажено 331 137 документів, що становить 44% від загальної кількості книговидач.

Зростання використання електронних документів зумовлює нові завдання для Бібліотеки: **системне наповнення й актуалізація цифрового фонду + удосконалення навігації + забезпечення зручного та правомірного доступу до електронних ресурсів + дотримання вимог авторського права + розвиток цифрової інформаційної грамотності користувачів.**

Таким чином, цифрові ресурси НТБ ВНТУ є не альтернативою традиційній бібліотеці, а невід’ємною частиною освітнього середовища Університету, що забезпечує доступ до знань незалежно від часу, місця та формату навчання.

2.2 Університетська бібліотека як простір формування інформаційної грамотності

Важливою складовою освітньої діяльності НТБ ВНТУ є поєднання цифрового сервісу з інформаційною освітою. Завдання Бібліотеки виходить за межі забезпечення доступу до документів – вона допомагає сформувати компетентності, необхідні для роботи з інформацією з дотриманням принципів академічної доброчесності.

У цьому контексті навчання роботі з інформацією є важливим механізмом перетворення доступу до ресурсів на освітній результат. НТБ ВНТУ проводить лекційно-практичні заняття, тренінги та інші форми інформаційного навчання, адаптуючи їх до потреб різних категорій користувачів.

Особливе місце в цій системі посідає **Місячник першокурсника**, який традиційно проводиться на початку навчального року. В межах цієї події першокурсники знайомляться з роботою університетської бібліотеки, її ресурсами та сервісами, реєструються для отримання доступу до електронних ресурсів і онлайн-послуг, а також отримують друковану навчальну літературу. З урахуванням сучасних умов на сайті Бібліотеки доступна [віддалена реєстрація](#) здобувачам освіти всіх курсів, що забезпечує зручний дистанційний доступ до бібліотечних ресурсів і послуг.

Поєднання традиційних і цифрових форматів проявляється також у створенні інформаційних продуктів. Зокрема, виставка «На допомогу першокурснику» поєднала традиційну книжкову експозицію з QR-кодом, який забезпечував перехід до її віртуальної версії в електронній бібліотеці. Такий формат демонструє взаємодоповнення фізичного та цифрового сервісу.

[Лекційно-практичні заняття з основ інформаційної культури](#) є важливою складовою адаптації першокурсників до університетського інформаційного середовища. Вони формують практичні навички пошуку, оцінювання, відбору та використання інформації. Студенти опановують роботу з електронними ресурсами та онлайн-сервісами Бібліотеки, зокрема можливості **віддаленого доступу 24/7**.

Масштаб цієї роботи підтверджують показники 2025–2026 навчального року: у межах Місячника першокурсника зареєстровано 1133 користувачі та проведено 23 лекційно-практичні заняття з основ інформаційної культури. Таким чином, Бібліотека від початку навчання залучає студентів до цифрового інформаційного середовища Університету та формує навички самостійної роботи з інформаційними ресурсами.

Наступний рівень інформаційної освіти пов’язаний уже з [формуванням дослідницьких компетентностей](#). У межах дисципліни [«Основи науково-дослідної роботи»](#) для студентів проводяться заняття-тренінги, під час яких вони набувають практичних навичок роботи з базами даних власної генерації та світовими

наукометричними ресурсами, опановують методику пошуку видань для публікацій і правила оформлення наукових робіт.

Таким чином, бібліотекар у цій моделі виступає учасником формування дослідницьких компетентностей здобувача освіти.

Отже, діяльність НТБ ВНТУ у сфері підтримки освіти складається з декількох взаємопов'язаних рівнів:

Ресурс → електронний каталог, електронна бібліотека, навчальна література;

Доступ → онлайн-сервіси, віддалена реєстрація, цілодобова доступність;

Навігація → пошук, каталогізація, ключові слова, рекомендаційні матеріали;

Навчання → інформаційна культура, робота з інформацією, тренінги;

Практичне застосування → використання інформації в навчальній і дослідницькій діяльності.

Саме ця зміна – від ресурсу до компетентності – є одним із ключових проявів НТБ ВНТУ як бібліотеки XXI століття.

З БІБЛІОТЕКА В ДОСЛІДНИЦЬКІЙ ІНФРАСТРУКТУРІ УНІВЕРСИТЕТУ

Якщо підтримка освітнього процесу визначає одну з базових функцій університетської бібліотеки, то підтримка науки сьогодні дедалі більше характеризує її професійну експертність та інноваційність.

НТБ ВНТУ уже вибудовує систему супроводу дослідника: **пошук і доступ до наукової інформації + робота з електронними базами даних + відкрита наука + наукометрія + ідентифікація дослідника + публікаційна діяльність + самоархівування + академічне письмо + академічна доброчесність.**

Саме зміна – від інформаційного забезпечення до комплексного супроводу дослідницької діяльності – є одним із найважливіших проявів трансформації НТБ ВНТУ в бібліотеку XXI століття.

3.1 Бібліотека як партнер дослідника

Вагомим етапом трансформації НТБ ВНТУ є перехід від моделі «**бібліотека надає інформацію**» до моделі «**бібліотека супроводжує дослідження**».

Організаційною основою цього напрямку є **сектор підтримки наукових досліджень ВНТУ**. Його діяльність охоплює інформування науковців про нові фахові надходження, надання доступу до вітчизняних і світових наукових та освітніх баз даних, аналітичний моніторинг і бібліометричний аналіз публікаційної активності науковців ВНТУ, інформування про науково-освітні заходи, а також підготовку рекомендаційних та інформаційно-аналітичних матеріалів.

Однією з умов якісного дослідження є доступ до актуальної та авторитетної наукової інформації. Бібліотека забезпечує науковцям [доступ до міжнародних платформ](#), зокрема Web of Science, Scopus, Google Scholar, Research4Life, EBSCOhost, ScienceDirect, Bentham Science та інших. Для університету технічного профілю особливе значення має доступ до світових патентних баз PatBase та Orbit.

Доступ до інформаційних ресурсів доповнюється навчанням і професійним консультуванням. Бібліотечні фахівці допомагають здійснювати ефективний пошук і оцінювати джерела, формувати якісну джерельну базу, використовувати

наукометричні та повнотекстові ресурси, дотримуватися принципів академічного письма й доброчесності. Консультаційна підтримка охоплює також питання відкритої науки та відкритого доступу, Creative Commons, ідентифікації дослідників, референс-менеджерів, вибору видання для публікації та авторського права.

Показовим результатом роботи Бібліотеки в цьому напрямі є 158 індивідуальних консультацій, наданих науковцям у 2025–2026 н. р. Цей показник засвідчує зміну самого характеру бібліотечної послуги: замість універсальної інформаційної допомоги для всіх користувачів формується **персоналізована експертна підтримка дослідника**, коли фахівець допомагає науковцю розв’язати конкретну професійну проблему.

Отож, Бібліотека супроводжує дослідницький цикл: **пошук інформації → професійна консультація → робота з джерелами → дослідження → публікація → ідентифікація автора → відкритість результату → поширення та видимість.**

Це яскравий прояв трансформації НТБ ВНТУ від традиційної бібліотеки до складової дослідницької інфраструктури Університету, де **бібліотечний фахівець стає партнером дослідника**, забезпечуючи інформаційний супровід різних етапів наукової діяльності.

3.2 Наукометрія та бібліометричний супровід

Окремим напрямом підтримки наукової спільноти Університету є робота з **наукометричною інформацією та цифровими профілями дослідників**. НТБ ВНТУ здійснює аналітичний моніторинг і бібліометричний аналіз публікаційної активності науковців. На сайті Бібліотеки систематично оновлюється рубрика [«Наукометрія»](#), де представлено профілі Вінницького національного технічного університету та його науковців у міжнародних базах даних, інформацію про наукові ресурси й рейтинги, а також результати бібліометричного аналізу публікаційної активності.

Важливою частиною цієї роботи є підтримка актуальності авторських профілів у міжнародних наукометричних системах. Бібліотека регулярно додає та редагує [профілі науковців](#) у базах даних Web of Science та Scopus відповідно до штатного формуляру університету. Цим забезпечується коректна атрибуція наукових результатів, їх зв’язок із конкретними авторами та підвищується видимість наукового потенціалу Університету в міжнародному інформаційному просторі.

Логічним продовженням наукометричної роботи є підтримка Бібліотекою ідентифікації науковців. Важливим елементом цього процесу є робота з міжнародними ідентифікаторами дослідників, зокрема ORCID. ВНТУ є членом Національного консорціуму ORCID в Україні.

Таким чином, НТБ ВНТУ формує не просто систему доступу до наукової інформації, а інфраструктуру підтримки дослідника – від пошуку джерела до формування його власної цифрової наукової присутності.

3.3 Відкрита наука та міжнародне партнерство

ВНТУ підтримує принципи відкритої науки, що є важливою складовою сучасної дослідницької діяльності Університету. Відповідно, одним із напрямів підтримки науковців є розвиток цифрової інфраструктури відкритої науки.

На сайті НТБ ВНТУ створено спеціальний розділ [«Відкрита наука»](#), який виконує навігаційну та інформаційно-освітню функції. У ньому систематизовано інформацію про відкриті дані, відкритий код, відкритий доступ, відкриту експертну оцінку, відкриті наукові публікації та відкриту співпрацю, а також представлено принципи FAIR. Отже, розділ «Відкрита наука» є цифровим сервісом дослідницької підтримки, який перетворює вебресурс Бібліотеки на практичний навігатор для науковця – від роботи з інформацією та даними до відкритої публікації й поширення результатів дослідження.

Щороку університет з ініціативи НТБ долучається до [Міжнародного тижня відкритого доступу](#), використовуючи його як можливість не лише інформувати університетську спільноту про переваги відкритої науки, а й формувати практичні навички роботи у відкритому науковому середовищі.

Важливо, що робота НТБ ВНТУ з формування дослідницьких компетентностей починається ще на етапі студентської підготовки. У межах освітніх дисциплін «Основи науково-дослідної роботи», «Методологія та організація наукових досліджень», «Основи виробничої та комерційної діяльності» Бібліотека бере участь у підготовці здобувачів до науково-дослідної діяльності, навчаючи їх працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами та інструментами дослідницької комунікації.

Особливе значення має системна робота з молодими науковцями, оскільки саме на початку дослідницької діяльності формуються професійні моделі роботи з науковою інформацією. Для аспірантів першого року навчання в межах традиційних інформаційних днів [«Молодий дослідник ВНТУ: Відкрита наука та Університет»](#) проводяться теоретичні і практичні заняття. Тематика навчання охоплює практичні аспекти сучасної наукової комунікації: самоархівування та оперативне розміщення публікацій у репозитарії за допомогою JetIQ, використання ресурсів відкритого доступу, роботу з міжнародними наукометричними та повнотекстовими ресурсами, пошук та оцінювання якості наукової інформації, академічне письмо.

Підтримка відкритої науки та професійного розвитку є важливою складовою **міжнародної діяльності Бібліотеки**. НТБ забезпечує доступ до міжнародних науково-інформаційних ресурсів, інформує університетську спільноту про можливості професійного навчання та сучасні практики відкритої науки.

Водночас НТБ виступає ініціатором і учасником міжінституційних проєктів та консорціумів. Участь ВНТУ в проєкті ELibUkr, Консорціумі EIFL-Україна та інших ініціативах розширює можливості доступу до електронних ресурсів, професійного навчання та сучасних практик відкритого доступу.

Окремим напрямом є розвиток міжнародних партнерств. У межах проєкту «UNIVERSYTET JUTRA II» заступниця директорки Бібліотеки взяла участь у Міжнародній літній школі «University Library and Digital Transformation» у Познані (Польща), де ознайомила з досвідом роботи університетських, публічних та приватних бібліотек.

У 2025 р. Бібліотека започаткувала співпрацю з [Франко-українською асоціацією VINCA у Діжоні](#), а також розвиває партнерство з Бібліотекою Вищої школи управління охороною праці у Катовіце. Це створює можливості для культурних та освітніх обмінів, міжнародної мобільності студентів, обміну ресурсами й професійними практиками.

Таким чином, міжнародна діяльність НТБ ВНТУ спрямована не лише на розширення доступу до світових інформаційних ресурсів, а й на професійний розвиток, партнерську взаємодію та інтеграцію університетської спільноти у міжнародний науково-освітній простір.

3.4 Інституційний репозитарій (IR VNTU) як інфраструктура відкритої наукової комунікації

Міжнародне партнерство інтегрує Університет у глобальний науковий простір, а відкрита наука забезпечує представлення його досліджень світовій академічній спільноті. Ключовим інструментом є [IR VNTU](#) – платформа відкритої наукової комунікації та поширення результатів досліджень.

Масштаб і затребуваність IR VNTU підтверджуються динамікою його розвитку, які дають підстави розглядати його як реально затребуваний цифровий канал наукової комунікації (табл. 5).

Таблиця 5 – Інституційний репозитарій ВНТУ

Показник	2023	2024	2025	Динаміка
Кількість документів	35 501	40 115	46 609	+ 31,3%
Користувачі	31 624	39 106	42 737	+ 35,1%
Сеанси-відвідування	46 189	54 995	76 865	+ 66,4%
Перегляд сторінок	230 490	310 363	296 268	+ 28,54%

Важливою характеристикою IR VNTU є його інтегрованість у міжнародне інформаційне середовище. Він зареєстрований у семи міжнародних базах даних. IR VNTU присвоєно Міжнародний стандартний номер серійного видання ISSN 2413-6360, що забезпечує його ідентифікацію як самостійного інформаційного ресурсу. Із 2026 р. IR VNTU інтегрований до Національного репозитарію академічних текстів. За даними світового рейтингу Webometrics, IR VNTU займає лідируючі позиції серед українських репозитаріїв.

Окремим напрямом роботи НТБ ВНТУ є інформаційна підтримка науковців у роботі з IR VNTU. Особливістю роботи Бібліотеки є інтеграція репозитарію з університетськими цифровими процесами. Бібліотека бере участь в удосконаленні модуля JetIQ «Імпорт праць у репозитарій ВНТУ», а також здійснює імпорт і редагування документів із персональних кабінетів викладачів. Використання системи JetIQ спрощує взаємодію науковця з репозитарієм та робить процес подання матеріалів більш доступним.

Отже, підтримка науки вибудовується як ланцюг: **інформаційний пошук → доступ до наукових ресурсів → наукометрична підтримка → академічна доброчесність → відкритий доступ → репозитарій → поширення результатів досліджень.**

3.5 Академічна доброчесність як складова інформаційної культури

Цифрове середовище створює нові виклики: зростає потреба в умінні оцінювати надійність джерел, коректно цитувати, використовувати результати досліджень і дотримуватися академічної етики. Тому НТБ ВНТУ розглядає академічну доброчесність як невід’ємну складову інформаційної грамотності та академічної культури.

Бібліотека була учасником проєкту МОН «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», в межах якого брала участь у розробці та впровадженні інструментів для моніторингу академічної доброчесності, надавала консультації учасникам освітнього процесу щодо академічного письма тощо.

У співпраці із сектором розвитку персоналу та практик академічної доброчесності ВНТУ бібліотечні фахівці проводять лекції та навчальні семінари для здобувачів освіти всіх рівнів. Під час них розглядаються питання академічної етики, запобігання плагіату, коректного цитування джерел, авторського права та дотримання принципів доброчесності в навчальній і науковій діяльності.

Окремим напрямом стало системне проведення фахівцями Бібліотеки навчальних семінарів щодо формування культури академічної доброчесності під час написання та оформлення курсових і кваліфікаційних робіт, проєктів та наукових публікацій. Для здобувачів освітнього ступеня бакалавра у межах дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» Бібліотека забезпечує викладання модуля «Академічна доброчесність у ЗВО. Основи академічного письма».

На сайті Бібліотеки сформовано [інформаційний ресурс «Академічна доброчесність»](#), що містить матеріали з академічної доброчесності, академічного письма, міжнародних стилів цитування, авторського права, перевірки наукових текстів, відкритого доступу тощо.

У такій моделі академічна доброчесність стає частиною щоденної інформаційної культури викладачів та здобувачів – основою відповідального навчання, дослідження та поширення знань.

4 СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ КОНТУР: БІБЛІОТЕКА ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ПАМ'ЯТІ, КУЛЬТУРИ ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Університетська бібліотека – це не лише інформаційна інфраструктура. Це середовище формування людини. Цифрові сервіси не витіснили соціокультурну функцію НТБ ВНТУ, а навпаки – розширили її інструментарій та доповнюють гуманітарну місію. Для Бібліотеки соціокультурна діяльність є важливою складовою роботи, спрямованої на **формування духовних і культурних цінностей університетської молоді, патріотизму, національної свідомості, історичної пам'яті та любові до рідного краю**. Особливого значення цей напрям набуває в умовах повномасштабної війни.

4.1 Національні традиції та історична пам'ять: від символів до спільної дії

Важливим напрямом є щорічне проведення заходів до державних пам'ятних дат. До Дня Соборності України Бібліотека готує тематичні виставки, інформаційні матеріали й відеоролики та долучається до університетського Живого ланцюга Соборності. У 2026 р. одним із проявів цієї роботи став захід до Дня Незалежності України [«35 років Незалежності: наша історія, наша сила, наше майбутнє»](#).

До Дня захисників і захисниць України проводяться години мужності [«Сила духу гартується в єдності»](#), що поєднують інформаційний, пам'яттєвий і комунікативний складники. Осмисленню боротьби українського суспільства за свободу та гідність присвячені години духовної єдності [«Вогонь Гідності та Свічка Пам'яті»](#) з відеоматеріалом «Вільні творять майбутнє», захід-реквієм [«Не згасне в](#)

[серці пам'яті свіча»](#) до Дня пам'яті жертв Голодомору та політичних репресій, години пам'яті [«Крути: бій за Україну»](#), години мужності [«Пам'ятаємо. Перемагаємо»](#) до Дня пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні та інші пам'яттєві заходи.

У 2026 р. Бібліотека ініціювала участь університетської спільноти в національній акції [«Стіл пам'яті-2026»](#), біля якого студенти, викладачі та працівники університету об'єдналися, щоб разом згадати полеглих Героїв у російсько-українській війні, вшанувати їхній подвиг і зберегти пам'ять про тих, завдяки кому маємо можливість жити й навчатися.

До 40-річчя однієї з найстрашніших техногенних катастроф ХХ століття Бібліотека організувала масштабний захід за участі ліквідаторів аварії – годину пам'яті [«Чорнобиль: сценарій, який не має повторитися»](#).

Особливе місце посідають щорічні традиційні Шевченківські читання, які поєднують літературне слово, візуальний та відеоряд у поетичних флешмобах [«Слово Кобзаря єднає...»](#), літературно-мистецьких вечорах на теми: «Пророчі мотиви у творчості Тараса Шевченка», «Шевченко-художник».

До популяризації української культурної спадщини долучилися також заходи [«Леся Українка – голос нескореної України»](#), [«Світло тіней: Михайло Коцюбинський»](#) та ін.

Особливий інтерес молоді викликають зустрічі з творчістю живої легенди української літератури Ліни Костенко – [«Ліна Костенко: нескорений голос України»](#) «Я вибрала долю собі сама...», «Поезія – це завжди неповторність».

Важливою складовою є робота з українською культурною спадщиною: захід [«ВИШИВАНКА. Україна в кожному стібку»](#), участь у [Дні української хустки](#), проведення в університеті [Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності](#) з організацією книжково-ілюстративної виставки «Мелодія рідного слова – українська писемність і мова» тощо.

Тож соціокультурний контур Бібліотеки можна розглядати як систему комунікації цінностей, у якій історія, культура, пам'ять і сучасні виклики поєднуються в єдиному інформаційно-культурному просторі.

У результаті формується своєрідний ланцюг: **культурний символ → спільна дія → комунікація → знання → емоційна причетність → вшанування Героїв → пам'ять.**

4.2 Інформаційна стійкість: «Бібліотека і війна: тримаємо стрій»

В умовах російсько-української війни особливого значення набуває інформаційна безпека та здатність орієнтуватися в інформаційному просторі. НТБ ВНТУ відповідає на цей виклик спеціальною рубрикою на бібліотечному вебсайті [«Бібліотека і війна: тримаємо стрій»](#), де зібрано перевірені офіційні джерела, корисні поради, інструкції та рекомендації, необхідні в умовах воєнного часу.

Водночас інформаційна стійкість Бібліотеки не обмежується створенням окремого вебресурсу. Вона реалізується також через просвітницький контент, спрямований на підтримку університетської спільноти. Зокрема, презентація «Психологічне здоров'я: корисні поради для адаптації життя в реаліях війни» містить інформацію про фізичну та психологічну підтримку в складних життєвих обставинах.

Ще одним проявом стійкості є соціальна відповідальність і практична підтримка захисників України. Працівники НТБ ВНТУ долучаються до благодійної акції «Подаруй військовим книгу». Ініціатива стала проявом підтримки Збройних Сил України та єдності університетської спільноти.

Таким чином, у діяльності НТБ ВНТУ формується інформаційно-безпекова компетентність Бібліотеки – здатність допомагати користувачам знаходити надійні джерела, критично сприймати інформацію, отримувати практично важливі знання та відчувати підтримку спільноти.

Отже, перевірена інформація + інформаційна грамотність + практична підтримка = інформаційна стійкість.

4.3 Від пам'яті Університету – до пам'яті поколінь

Соціокультурна діяльність Бібліотеки спрямована також на збереження історії Університету та пам'яті про людей, які творили його освітнє, наукове й культурне середовище.

Особливе місце посідають заходи, присвячені видатним постатям Вінницької політехніки. До 100-річчя від дня народження проф. **Р. Ю. Кігеля**, засновника і першого керівника Вінницького політехнічного інституту, Бібліотека підготувала урочисту академію [«Роман з політехом...»](#) та видала [біобібліографічний показник](#).

До 90-річчя від дня народження першого ректора Вінницької політехніки проф. **І. В. Кузьміна** Бібліотека організувала цікаву зустріч з ученим [«Життя, праця і любов професора І. В. Кузьміна»](#), а також видала [біобібліографічний показник](#) і [буктрейлер](#) на нього. Після смерті вченого зв'язок поколінь продовжився: онук Владислав на заході [«Життя у вічному горінні»](#) (до 100-літнього ювілею) передав Бібліотеці портрет діда та поділився родинними спогадами.

Знаковим є те, що в Бібліотеці створено мінімузеї першим керманичам університету – професорам Р. Ю. Кігелю та І. В. Кузьміну, де зібрано їх наукові й літературні праці, особисті речі, фотографії та інші пам'ятні матеріали, які доповнюють документальну пам'ять вчених.

Пам'ять про сучасників, які творять історію Університету, представлена [творчо-науковими імпрезами з проф. Р. Н. Кветним](#) – науковцем і письменником, під час яких відбувалися презентації його художніх книг. Усі кошти, виручені від продажу видань, автор передав на потреби ЗСУ. До 70-річного ювілею науковця Бібліотека підготувала [біобібліографічний показник](#) та [буктрейлер](#) на нього.

Так Бібліотека перетворює університетську пам'ять на живий зв'язок поколінь.

4.4 Соціокультурна діяльність як цифрова комунікація та простір залучення молоді

Соціокультурна діяльність Бібліотеки поєднує традиційні формати з цифровими: виставки доповнюються відеороліками, віртуальними експозиціями, онлайн-бесідами, публікаціями на сайті та в соціальних мережах. Фізичний простір Бібліотеки стає точкою входу до цифрового, а цифровий контент продовжує життя бібліотечних ініціатив за межами її приміщення.

Важливо, що результат культурної події не завершується після її проведення. Традиційні матеріали перетворюються на цифрові продукти, які можуть повторно використовуватися та формувати інформаційний образ Університету. Інформація про заплановані та проведені заходи систематично поширюється через бібліотечний і університетський сайти, систему JetIQ, університетські групи, Viber, WhatsApp та соціальні мережі.

Таким чином, формується послідовна модель: **культурна подія → бібліотечний контент → цифрове поширення → розширення аудиторії → збереження культурної пам'яті**.

Особливістю соціокультурної діяльності Бібліотеки є орієнтація не лише на інформування молоді, а й на її безпосередню участь у формуванні культурного середовища Університету. Студенти долучаються до заходів, взаємодіють із виставковими та цифровими матеріалами, беруть участь у загальноуніверситетських ініціативах, стаючи не лише споживачами, а й співтворцями культурного контенту.

У цьому контексті Бібліотека вибудовує модель залучення молоді: **глядач → учасник → співтворець → носій і продовжувач культурної пам'яті**.

Це і є одним із характерних принципів сучасної моделі НТБ ВНТУ.

5 ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Бібліотека університету дедалі більше виступає не лише як посередник між користувачем та інформацією, а як ініціатор, розробник, творець власних інформаційних продуктів та їх популяризатор. Саме таку роль реалізує НТБ ВНТУ через системну проєктну діяльність.

Створення нових інформаційних та культурних продуктів поєднує бібліографію, дослідницьку роботу бібліотекарів, цифрові технології, відкриту науку, університетські ресурси, комунікацію та суспільний запит.

У Бібліотеці реалізуються три комплексні авторські проєкти, кожен із яких репрезентує окремий напрям діяльності Бібліотеки: науково-інформаційний, краєзнавчий та професійний. Вони різняться тематикою, але їх об'єднує спільний підхід: **виявлення запиту → дослідження й опрацювання джерел → створення авторського продукту → цифрове представлення → популяризація → відкритий доступ**.

5.1 «Науку творять обрані»: Бібліотека як літопис наукової школи Університету

Наукова історія Університету – це історія людей, наукових шкіл, ідей та результатів, які формують академічну ідентичність закладу. Саме на збереження та популяризацію цієї спадщини спрямований проєкт «Науку творять обрані». У межах проєкту Бібліотека створює біобібліографічні покажчики серії «Вчені нашого університету», віртуальні виставки-персоналії «Штрихи до портрета вченого», представляє нові видання науковців у рубриці «Науковці пропонують».

Реалізуючи цей проєкт, Бібліотека системно працює також над представленням ВНТУ у відкритих національних інформаційних ресурсах.

Одним із напрямів є співпраця з [«Енциклопедією Сучасної України»](#). Бібліотека готує статті про науковців ВНТУ, систематизуючи відомості про їхній життєвий шлях, наукову діяльність, здобутки та науковий доробок.

Не менш важливим напрямом є представлення ВНТУ та його науковців у [Вікіпедії](#). У межах рубрики «ВНТУ у Вікіпедії» створено сторінки про науковців, Університет, Бібліотеку та про наукові університетські видання.

Співпраця Бібліотеки з Вікіпедією має також важливий освітній вимір. НТБ ВНТУ багато років є співорганізатором [Вікімарафону](#) у Вінницькому регіоні.

Важливим прикладом проєктної діяльності стала участь НТБ ВНТУ у підготовці до відзначення ювілею університету. Бібліотека долучилася до створення видання «ВНТУ – 65 років» на різних етапах – від пошуку, відбору та опрацювання матеріалів до редакційного й художнього оформлення книги. Логічним продовженням цієї роботи є створений Бібліотекою відеофільм [«Разом крізь роки: 65 років ВНТУ»](#), який став цифровим форматом збереження історії університету.

Таким чином, Бібліотека є інформаційним посередником між Університетом і відкритим суспільством, створюючи своєрідний інформаційний міст: **виявлення постаті → пошук і опрацювання джерел → систематизація публікацій → бібліографічне представлення → створення енциклопедичного / цифрового контенту → наукова видимість → популяризація наукового доробку.**

5.2 «Вінниччина: історія, сьогодення, майбутнє»: Бібліотека як простір збереження культурної пам'яті

Університетська бібліотека є частиною культурного середовища громади, тому важливим напрямом її діяльності є збереження локальної історичної пам'яті.

Цю функцію реалізує краєзнавчий проєкт [«Вінниччина: історія, сьогодення, майбутнє»](#), що об'єднує тематичні підпроєкти: [«Ім'ям своїм прославили Україну»](#), [«Вінниччина: Terra incognita»](#), [«Імена, увічнінені у вулицях Вінниці»](#), [«Вікі-краєзнавство»](#) та цикл [«Подорож музеями Вінниччини»](#).

Проєкт популяризує історію краю, постаті видатних земляків і культурну спадщину, сприяючи формуванню патріотизму, національної самосвідомості та поваги до історичної пам'яті. Особливість роботи – цифрове представлення краєзнавчих матеріалів через віртуальні виставки, презентації, біографічні та інформаційні матеріали.

Таким чином, НТБ ВНТУ виступає **інституцією культурної пам'яті**, перетворюючи свій вебресурс на відкритий цифровий простір знань про Вінниччину.

Робота в межах проєкту вибудовується за принципом: **пошук і дослідження локальних джерел → відбір та перевірка інформації → створення тематичного контенту → цифрова презентація → відкритий доступ → залучення аудиторії до пізнання історії краю.**

5.3 «Бібліотечний простір: досвід, постаті, розвиток»: Бібліотека як середовище професійного розвитку

Оновлення роботи Бібліотеки неможливе без розвитку самої професії. Тому інформаційно-професійний проєкт Бібліотеки [«Бібліотечний простір: досвід, постаті, розвиток»](#) спрямований на осмислення історії бібліотечної справи,

професійного досвіду та трансформації професії. Цикли [«Імена, що формують бібліотечну справу»](#) та [«Бібліотекар: професія, що розвивається»](#) розкривають професію через її історію, людей, досвід і нові компетентності.

Важливою складовою проєкту є **професійне навчання і розвиток бібліотечних працівників** – участь у вебінарах, професійних заходах та роботі [«Школи професійної майстерності бібліотекарів»](#), що сприяє постійному оновленню знань і набуттю нових компетентностей.

Проєкт поєднує збереження професійної пам'яті з осмисленням сучасної ролі бібліотекаря – інформаційного консультанта, навігатора цифрових ресурсів, фахівця з відкритої науки, наукометрії, академічної доброчесності та цифрової комунікації.

Перспектива професії – у подальшому розширенні цих компетентностей, що необхідно для бібліотекаря XXI століття.

Отже, робота в межах проєкту вибудовується за принципом: **дослідження історії та професійного досвіду → виявлення й систематизація постатей та професійних практик → створення тематичного контенту → осмислення сучасних компетентностей бібліотекаря → цифрова презентація → формування сучасного образу професії та професійної пам'яті.**

6 ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

В умовах війни та інфраструктурних змін Бібліотека продемонструвала **організаційну та інформаційну стійкість**. Вона функціонує як сучасна університетська бібліотека-екосистема.

Наступний етап розвитку НТБ ВНТУ логічно пов'язаний із **персоналізацією та інтелектуалізацією бібліотечних сервісів**. В подальшій перспективі передбачається:

- **AI-помічник** для первинної навігації бібліотечними ресурсами, сервісами;
- **автоматизоване формування бібліографії**;
- **формування списків рекомендованих джерел безпосередньо в системі JetIQ** для створення робочих планів, освітніх програм, навчальних планів та навчальних видань університету;
- **інтеграція бібліотечних ресурсів із LMS** та іншими компонентами цифрового освітнього середовища Університету;
- **підтримка роботи з відкритими дослідницькими даними**;
- **VR-екскурсії та цифрове представлення бібліотечного простору**.

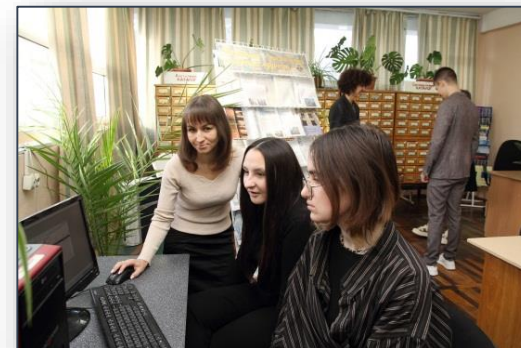
Водночас змінюється роль бібліотечного фахівця: **від посередника між користувачем і документом – до партнера, навігатора та консультанта в інформаційному середовищі**.

Саме така модель відповідає сучасному розумінню бібліотеки XXI століття: **бібліотека → знання → компетентність → результат → партнерство → нові можливості**.

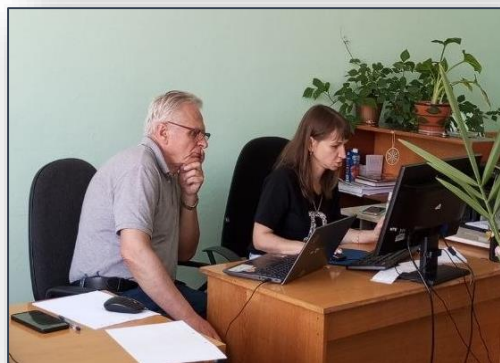
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 р. № 32/95-ВР. Дата оновлення: 28.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 11.07.2026).
2. Положення про науково-технічну бібліотеку Вінницького національного технічного університету : затв. наказом ректора ВНТУ від 25.06.2026 р. № 257 / Вінниц. нац. техн. ун-т ; наук.-техн. б-ка. Вінниця : ВНТУ, 2026. 13 с. URI: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/52434> (дата звернення: 01.07.2026).
3. Стратегія розвитку науково-технічної бібліотеки Вінницького національного технічного університету на 2024–2028 рр. : затв. Вченою радою ВНТУ від 20.06.2024 р. / Вінниц. нац. техн. ун-т ; наук.-техн. б-ка. Вінниця : ВНТУ, 2024. 10 с. URI: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/52435> (дата звернення: 01.07.2026).
4. Звіт про роботу науково-технічної бібліотеки Вінницького національного технічного університету за 2025 рік. Вінниця : ВНТУ, 2026. 36 с.
5. Звіт про роботу науково-технічної бібліотеки у 2025/2026 н. р. відповідно до Стратегії розвитку бібліотеки на 2024-2028 рр. : доповідь на Вченій раді ВНТУ : презентація / уклад. Т. Притуляк. Вінниця : ВНТУ, 2026 : іл., табл. URI: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/52265> (дата звернення: 12.07.2026).
6. Вінницький національний технічний університет : офіц. вебсайт. URL: <https://vntu.edu.ua/> (дата звернення: 10.07.2026).
7. Інституційний репозитарій ВНТУ. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/> (дата звернення: 14.07.2026).
8. Матвієнко О., Цивін М. Екосистемний підхід: виявлення методологічного потенціалу в бібліотечній теорії та практиці. *Вісник Книжкової палати*. 2026. № 2. С. 10-16.
9. Науково-технічна бібліотека Вінницького національного технічного університету : офіц. вебсайт. URL: <http://lib.vntu.edu.ua/> (дата звернення: 10.07.2026).
10. Притуляк Т. Є. Бібліотека і війна: тримаємо стрій (з досвіду НТБ ВНТУ). *Бібліотечні компетентності в умовах нових викликів* : матеріали наук.-практ. конф. метод. об-ня б-к ЗВО м. Вінниці, 5 жовт. 2022 р. Вінниця, 2022. URI: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/35892> (дата звернення: 11.07.2026).
11. Притуляк Т. Є. Бібліотека і університет: синергія для розвитку науки і освіти *Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО* : матеріали наук.-практ. конф. метод. об-ня б-к ЗВО м. Вінниці, 23 жовт. 2024 р. Вінниця, 2024. URI: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/43387> (дата звернення: 18.07.2026).
12. Цвілишена О. М. Інформаційний потенціал університетської бібліотеки в умовах дистанційного та змішаного навчання (з досвіду НТБ ВНТУ). *Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 20-21 листоп. 2023 р. Суми ; Вінниця, 2023. URI: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/38467> (дата звернення: 11.07.2026).
13. Шевчук В. В. Науково-технічна бібліотека ВНТУ як інформаційний центр сучасного університету. *Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ та управління* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 20-21 листоп. 2025 р. Суми ; Вінниця, 2025. С. 401-402. URI: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/50352> (дата звернення: 14.07.2026).

ДОДАТОК ФОТОМАТЕРІАЛИ ДО КОНКУРСНОЇ РОБОТИ

Освітня діяльність: студенти працюють з інформаційними ресурсами Бібліотеки

Наукова діяльність: Бібліотека як консультант і партнер науковців

**Вікіпедія у Бібліотеці:
знання, що об'єднують**

**Вінниця – Діжон:
нові можливості для співпраці**

**День інформації
«Відкрита наука та Університет»**

**День Незалежності:
наша історія, наше майбутнє**

**Українським захисникам і захисницям
присвячено**

Національна акція «Стіл пам'яті – 2026»

Засідання Літературної вітальні

Поетичний флешмоб «Слово Кобзаря єднає...»

Видання «ВНТУ – 65 років» та відеофільм

Вшанування української жінки-берегині

**Колектив Бібліотеки з ректором:
команда, об'єднана спільною метою**